

gazdasági figyelő

Golyóstoll a világ minden tájára

A szerelőrészleg

Az ICO Írószerszövetkezet oroszlanói részlege nem mondhatja magát a legszerencsésebb sorsú üzemek egyikének, hiszen történetét próbálkozások, fúziók tették változatossá. A termelést 1963-ban a hőerőmű-építkezés hátrahagyott felvonulási épületeiben kezdték. Ekkoriban gombot, fésűt készítettek. Az anyavállalat nemsokára tönkrement, egyesülés után át kellett állni műanyagfelszerelések gyártására, ami 1977-ig tartott. Július 1-től a műanyagtechnikai szövetkezet beleolvadt a pomázi központú írószerszövetkezetbe.

A profilváltás ezúttal szerencsésnek bizonyult. Az időben 341 dolgozót foglalkoztatott az üzem, az örökségből adódóan alacsony, 23 400 forint volt a bérszint, az éves termelési érték 30–40 millió forint között mozgott.

— Ma már egészen más a helyzet — tájékoztatnak a szövetkezet oroszlanói üzemének vezetői.

— Termelési értékünk nyolcvanhárommillió forint, a bérszínvonal megközelíti az ötvenezer forintot. Ezt

még mindig nem tartjuk soknak, de a múlthoz viszonyítva mindenképpen jelentős előrelépés. Az elmúlt években mintegy harmincmilliót tudtunk fejlesztésre fordítani. Ebben benne foglaltatik a közmű- és belső úthálózat kiépítése, a gépek korszerűsítése, és területvásárlás a későbbi bővítésekhez.

— Vajon minek köszönhető a gyors fejlődés?

— A termékszerkezet-váltás miatt a létszám ugyan csaknem a felére csökkent,

ám ennek ellenére növelni tudtuk az előállított áru mennyiségét és értékét. A gazdaságtalanul gyártott termékeket más vállalatnak adtuk át. A jövedelmezőbb üzemeltetés érdekében vállalati szakcsoportot alakítottunk, az asszonyoknak mellékállást biztosítottunk. Ezzel elértük, hogy az írószeralkatrészek többségét helyben készítjük el. Mi ennek az előnye? Egyrészt saját dolgozóinkat foglalkoztatjuk jó pénzért. A gépeinket maximálisan ki tudjuk használni és ha csak a nekünk dolgozó partnereink közötti fuvarköltség megtakarítását említjük, már az sem kevés.

— Milyen áron tudják eladni termékeiket?

— Nos, a fogyasztó szemzőgéből tekintve a szövetkezet, azon kevesek közé tartozik, amelyekkel árszempontból nem volt probléma. Olyan az árkoncep-

ciónk, hogy a kötelező tan-szerek, a köznapi életben elengedhetetlen használati cikkek terén csak minimális nyereséggel számolunk. Ugyanakkor a magasabb műszaki és minőségi színvonalat követelő termékek-nél — mint például az extruder-technológiából származó műanyagárak — a maximális nyereségre törekszünk. Ezzel vált elérhetővé, hogy a tollak ára évek óta nem emelkedett, sőt még valamelyest csökkent is.

— A már említett mellékfoglalkoztatás milyen mértékben bizonyult kifizetődönnek?

— Vannak százalékos adataink erre vonatkozóan. A mellékfoglalkoztatást 1984-ben vezették be. Nyereségünk 1983-hoz viszonyítva 103 százalékkal, az alaptevékenység 114 százalékkal, tőkés exportunk pedig 139 százalékkal növekedett. A létszám az előző évhez képest is változatlan, tehát a növekedés mindenképpen számottevő.

— Mely országokba jutnak el az oroszlanói írószerek?

— Kína kivételével valamennyi szocialista országba. A tőkés államok közül Ausztriától az Egyesült Államokig szinte mindenhol eljut a nálunk gyártott golyóstoll.

— Külső megítélés szerint milyen a minőség? Érkezik-e reklamáció?

— Azoktól a cégektől, akiknek mi a termékeinket eladjuk, nem érkezett még kritika. Viszont a tollaknak van egy bizonyos idejük, amin túl beszáradnak. Ilyen szempontból legveszélyesebbek az alkoholhígítású írószereink. Ha ezeket sokáig fektetik a raktárban, használhatatlannak válnak. De ha nekünk bárki visszaküld egy tollat, anélkül, hogy különösebben megnézegetnénk, kicseréljük. Megtörtént, hogy más cég által gyártott tollat nekünk címeztek megfelelő reklamációval. Bár semmi

közünk nem volt hozzá, adtunk helyette másikat. A vásárlóban csupán az író-szeripar fogalma tudatosodik, nekünk pedig kötelességünk megőrizni a jó hírnevet.

— Olyan előfordult-e már, hogy a piac feltöltöttségéből adódóan nem mutatkozott megfelelő ár-igény?

— Kapacitásunk eddig még minden évben teljesen le volt kötve. 1984-ben például mintegy 140 százalék-ra, éppen az export tetemes növekedése miatt. A legrosszabb eset idáig az volt, amikor termelőerőink „csak” száz százalékgig voltak kihasználva, de szabad kapacitásunk még nem volt.

— Térjünk vissza a kapukon belüli. Milyen az üzemből dolgozó nők és férfiak aránya?

— A százkilencven dolgozóból százhatvan nő. Ők általában betanított munkások, akik tollakat szerelnek össze, vagy a fröccsöntő gépeken dolgoznak. Van itt azonban egy sokkal lényegesebb arány: Ebből a százkilencven emberből mindössze tizenhárman az ugynevezett nem termelő állományú. Ha azt vesszük, hogy az országos átlag huszonöt százalék, akkor ez nagyon jó. Hozzájárult ehhez, hogy bevezettük a csoportnormát, amivel egy csomó főnököt, vezetőt megtakarítottunk. Nem kell minden tizenöt dolgozó mellé egy-egy irányító, ezt épületenként egy ember elintézi. Meg aztán így a közösségi érdeket tartja mindenki szem előtt, senki nem lóg-hat ki a sorból. Egyéni darrabbér csak a fröccsöntő és az extrudergép mellett van.

— Mekkora a vonzáskörzete a szövetkezetnek?

— Tatabányától Oroszlányon keresztül Vértesszékelyig terjed.

— Munkaerővel, hogyan állnak?

— Mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ez a létszám tökéletesen elegendő, sőt a munka-ügyisnél mindig van föl-írva tizenöt-húsz név, akiket szükség esetén bármikor alkalmazni tudunk.

— Juhász Jánosné 1968 óta jár be Dadról. Most a fröccsöntő részlegben dolgozik.

— Akkoriban még nem ment ilyen jól a szövetke-

zetnek. Miért éppen őket választotta?

— Az ismerőseim rá-öszelésére jöttem ide, azt mondták, jobban lehet keresni, mint a környéken bárhol. Föl is vettek négy forint ötvenes órábérrel, nem volt nehéz kiszámolni a fizetést. A munka is igénybe vette az embert, hiszen kézi berendezésekkel dolgoztunk. Sokszor elhátároztam: nem maradok tovább! Most már nem bánom, hogy maradtam, hiszen könnyebb lett a munka, nagyobb a kereset. Három évem van a nyugdíjig, természetesen innen akarok elmenni.

Gergely Béláné „alapító-tagnak” számít. 1983-ban jelentkezett munkára.

— Húsz évvel ezelőtt még gombokat csináltunk, én számoló voltam. Később a szereldébe kerültem, most tollakat rakok össze. Az órábértem tizenhét forint, vagyis háromezer körül keresek havonta.

— Az elvégzett munka arányában sok ez, vagy kevés?

— Azt nem mondom, hogy sok...

— Hány tollat kell ezért naponta összeállítani?

— Nyolcszáz darab a norma. Emellett esetenként újból kell szerelni azokat a darabokat, amelyek hibás alkatrész miatt visszajönnek.

— Feszített munka kell ezek teljesítéséhez?

— Azért nem kell bele-szakadni.

Valler Károlyné a fiatalabb korosztályhoz tartozik.

— Három éve dolgozom a szövetkezetben. Oroszlányból járok ide. Hetvenkilencben költöztünk ide a férjemmel és két gyermekkel. Megfelelő munkahely nem akadt, az ICO-nál meg volt felvétel. A két kisgyerek miatt nem tudtam volna szakba járni, de még a határai kezdés is korai lett volna. Ám itt megengedték, hogy csak hét órára járjak dolgozni. A pénzre sincs panaszom, a szereldében megkeresem a három-ezer forintot. Egyébként a nagyobb fizetésre bármikor megvan a lehetőség, mivel nálunk is megalakult a gmk. Ez akár a rendes fizetés dupláját is elérheti.